

Î N C H E I E R E

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii

Vladimir Timofti, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Iulia Șarpe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Șarpi, Silviei Șarpi, Vladimir Șarpi, Ludmillei Șarpi și a Nataliei Șarpi împotriva lui Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și lui Veaceslav Șarpe cu privire la încasarea datoriei și a penalității de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe și menținută hotărârea Judecătorei Rîșcani, municipiul Chișinău din 25 iunie 2012,

c o n s t a t ă :

La data de 26 aprilie 2012, Ion Șarpi, Silvia Șarpi, Vladimir Șarpi, Ludmila Șarpi și Natalia Șarpi au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și lui Veaceslav Șarpe cu privire la încasarea datoriei și a penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la data de 25 noiembrie 2007 au încheiat cu pârâții un contract de împrumut, conform căruia le-au acordat un împrumut în valoare de 137 000 dolari SUA, iar în caz de nerambursare a sumei împrumutate până la data de 01 mai 2008, a fost prevăzută prelungirea termenului de achitare, cu stabilirea dobânzii de capitalizare în mărime de 10 % anuale cu achitare lunară.

Menționează că, pârâții nu și-au executat integral obligația de rambursare a sumei, restituind din data de 25 noiembrie 2007 până în vara anului 2009 suma de 86000 dolari SUA, acumulând, astfel, o datorie în sumă totală de 67 881 dolari SUA constituită din: 51 000 dolari SUA – suma restantă a împrumutului și 10% - penalitatea de întârziere.

Afirmă că, toate încercările de a soluționa litigiul pe cale amiabilă cu pârâții nu s-au soldat cu succes.

Solicită încasarea în mod solidar din contul lui Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și lui Veaceslav Șarpe a datoriei în sumă totală de 67 881 dolari SUA.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanții și-au concretizat cerințele, solicitând repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, indicând că, obligația de restituire a sumei împrumutate a fost condiționată de înstrăinarea unui teren situat în or. Odesa, însă nu cunosc dacă acesta a fost vândut, precum și încasarea în mod solidar din contul lui Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și lui Veaceslav Șarpe a datoriei în sumă totală de 70 862,39 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată (f.d.33-38, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 25 iunie 2012 acțiunea a fost repusă în termen și admisă. Au fost încasate în mod solidar de la Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe în beneficiul lui Ion Șarpi, Silviei Șarpi, Vladimir Șarpi, Ludmillei Șarpi și Nataliei Șarpi datoria în sumă de 46 860,64 dolari SUA, penalitatea de întârziere în sumă de 24001,75 dolari SUA și cheltuielile de judecată, compuse din 2 040 lei – taxa de stat și 5 000 lei – cheltuieli de asistență juridică. A fost încasată din contul lui Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 22 960 lei (f.d. 40-44, vol. I).

Repunând în termen cererea de chemare în judecată, prima instanță a constatat că, întrucât obligația de restituire a sumei conform contractului nominalizat urma a fi executată până la data de 01 mai 2008, termenul de adresare în instanța de judecată privind încasarea sumei respective a expirat la data de 01 mai 2011, astfel, încât reclamanții, depunând cererea de chemare în judecată la data de 26 aprilie 2012, au omis termenul de prescripție.

Totodată, prima instanță a reținut că, până la expirarea termenului indicat în contract, pârâții, care sunt rude de gradul II cu reclamanții, i-au asigurat pe ultimii că, după comercializarea lotului de teren din str. Fontanscaia Doroga, 55 A, or. Odesa, Ucraina vor restitui suma datorată, iar după o perioadă îndelungată de absență în RM, revenind în luna aprilie 2012, au refuzat să achite datoria, fapt care a și generat omiterea de către reclamanți a termenului de adresare în instanța de judecată, făcând trimitere la prevederile art. 267 alin. (1) și 279 din Codul civil.

Admițând acțiunea, prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, conform contractului din 25 noiembrie 2007, pârâții și-au asumat obligația de a restitui reclamanților suma de 137 000 dolari SUA și dobânda prin acumulare a banilor în mărime de 10% anuale, însă pârâții nu și-au onorat integral obligația asumată, restituind doar suma de 90 139,36 dolari SUA, fapt confirmat prin recipise, astfel, făcând trimitere la prevederile art. 572, 585 și art. 602 alin. (1), (2) și (3) din Codul civil urmează a fi încasată forțat datoria în mărime de 46 860,64 dolari SUA și penalitatea de întârziere în mărime de 24 001,75 dolari SUA.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2013 a fost respins apelul declarat de către Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe și menținută hotărârea primei instanțe (f.d.103-107, vol.I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 decembrie 2013 a fost admis recursul declarat de către Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe, casată decizia instanței de apel și restituită pricina la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d. 143-146, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2014 a fost admis apelul declarat de către Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe, casată

hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată și a fost respinsă acțiunea ca fiind tardivă (f.d. 23-31, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2014 a fost admis recursul declarat de către Ion Șarpi, Silvia Șarpi, Vladimir Șarpi, Liudmila Șarpi și Natalia Șarpi, casată decizia instanței de apel și restituită pricina la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d. 72-78, vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2015 a fost respins apelul declarat de către Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe și menținută hotărârea primei instanțe (f.d.160-165, vol.II).

La data de 18 mai 2015 și 28 octombrie 2015, Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu dispunerea încetării procesului sau scoaterii cererii de pe rol în baza existenței temeiurilor prevăzute de art. art. 265 și 267 CPC (f. d. 2-4, 8, vol. III).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016 recursul declarat de Ilie Șarpe, Iulia Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe a fost considerat ca inadmisibil (f.d. 25-30, vol. III).

La data de 31 ianuarie 2017, Iulia Șarpe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, iar cererii de chemare în judecată să nu i se dea curs în baza existenței temeiurilor prevăzute de art. 166 alin. (1), art. 167 și art. 171 CPC.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2017, recursul declarat de Iulia Șarpe a fost considerat ca inadmisibil (f.d. 62-65, vol. III).

La data de 16 mai 2016, Iulia Șarpe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu dispunerea încetării procesului ori scoaterii de pe rol a cererii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece au fost interpretate și aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei în fond.

Menționează că, instanțele de judecată, la soluționarea cauzei, nu au constatat faptul că, cererea de chemare în judecată a fost depusă și semnată de o persoană neîmputernicită, mai mult, aceasta nu întrunește exigențele prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c), c¹), c²), d), e), f), h) și lit. i) și ale art. 167 alin. (1) lit. a), b), c), d) și e) CPC și, anume, nu este indicată esența încălcării drepturilor reclamanților și pretențiile acestora față de pârâți, nu au fost anexate documentele care certifică circumstanțele pe care reclamanții își întemeiază pretențiile, nu a fost probat faptul transmiterii de către intimații/reclamanți în beneficiul pârâților a sumei de 137 000 dolari SUA și nu a fost anexată dovada de plată a taxei de stat, care conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 1216 din 03 decembrie 1992 cu privire la taxa de stat urma a fi achitată în quantum de 3% din valoare acțiunii, ceea ce constituie 25 000 lei.

Sușține că, cererea de chemare în judecată nu întrunește cerințele referitor la răspunderea solidară, care este contrară prevederilor art. 523 din Codul civil și obligațiunile solidarare contrare prevederilor art. 531 din Codul enunțat.

Consideră că, prezenta acțiune urma a fi examinată în procedură de ordonanță în conformitate cu prevederile art. 345 lit. b) CPC.

Invocă că, decizia instanței de apel nu corespunde prevederilor art. 390 alin. (1) lit. c), d), e) și lit. f) CPC, mai mult, nu au fost indicate motivele respingerii apelului, fiind încălcate, astfel, prevederile art. 390 alin. (2) CPC și instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

Relevă că, instanța de apel, la examinarea apelului, contrar prevederilor art. 48 și 203 CPC, nu a soluționat cererile și demersurile sale, nu a aplicat prevederile art. 386, 387 și 388 CPC și nu a respectat prevederile art. 395 CPC.

Afirmă că, Silvia Șarpi, Liudmila Șarpi și Natalia Șarpi nu s-au prezentat în ședința de judecată, fiind citați legali, dar ea nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa acestora.

Sușține că, concluziile instanței de apel sunt declarative, mai mult, nu s-a indicat succind în decizie despre hotărârea primei instanțe, motivele apelului, legea guvernamentală, precum și motivele respingerii apelului.

Prin referințele depuse la data de 20 iunie 2017 Veaceslav Șarpe, Ilie Șarpe și Vladimir Șarpe au solicitat admiterea recursului declarat de către Iulia Șarpe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, instanța de apel a emis decizia contestată la data de 23 aprilie 2015 (f. d. 160), iar la data de 05 mai 2015, a expediat copia deciziei contestate în adresa recurentei (f. d. 166).

În același timp, actele cauzei atestă că, la data de 18 mai 2015 și 28 octombrie 2015 Iulia Șarpe, Ilie Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe au depus cereri de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 23 aprilie 2015 (f.d. 1-4; 8, vol. III).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016, recursul declarat de Iulia Șarpe, Ilie Șarpe, Vladimir Șarpe și Veaceslav Șarpe a fost considerat ca inadmisibil (f.d. 25, vol. III).

La acest capitol, se mai reține că, la data de 31 ianuarie 2017, în mod repetat, Iulia Șarpe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 23 aprilie 2015 (f.d. 32, vol. III).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2017, recursul declarat de Iulia Șarpe a fost declarat inadmisibil, în temeiul art. 433 lit. d) CPC (f.d. 62-65, vol. III).

Cu toate acestea, recurenta Iulia Șarpe a depus prezenta cerere de recurs la data de 16 mai 2017 (f.d. 68-71).

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost depus de recurenta Iulia Șarpe cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Argumentul invocat de către recurentă precum că, a luat cunoștință de decizia instanței de apel din 23 aprilie 2015 la data de 10 aprilie 2017 nu poate fi reținut, deoarece din materialele cauzei rezultă că, la data de 18 mai 2015 și 28 octombrie 2015 Iulia Șarpe a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel enunțate. Astfel, Iulia Șarpe a primit copia deciziei instanței de apel din 23 aprilie 2015 până la data de 18 mai 2015.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimității la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de

depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Urmare celor menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Iulia Șarpe ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440, art. 432-434 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Iulia Șarpe se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Vladimir Timofti

Mariana Pitic